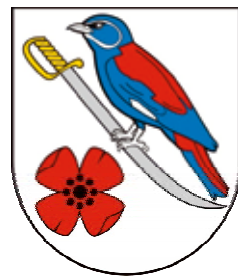

**R
A
Z
E
M**

Biuletyn Informacyjny

**GMINA
KRASNE**

Kwartalnik

ISSN 2392-1722

Nr 23 (3/2020)

KRASNE • MALAWA • PALIKÓWKA • STRAŻÓW

INWESTYCJE • WYDARZENIA • KULTURA

Kwartalnik
Biuletyn Informacyjny
„Razem”

Wydawca:
Gmina Krasne
36-007 Krasne 121
tel.: 17 23 00 200
www.gminakrasne.pl

Adres redakcji:
Gminny Ośrodek Kultury
i Biblioteka w Krasnem
36-007 Krasne 743
tel.: 17 23 00 347
www.gokkrasne.pl
poczta@gokkrasne.pl

Zespół redakcyjny:
Lidia Hajduk
Ireneusz Śpiewła
Georgina Giedlarowicz
Małgorzata Antczak

Opracowanie graficzne:
Marcin Kipisz | Małe Sztuki

ISSN 2392-1722
Nakład: 2 600 egz.
Do druku oddano: 24.09.2020 r.

Na okładce:
*Uczestnicy poświęcenia altany
biesiadnej w Palikówce*

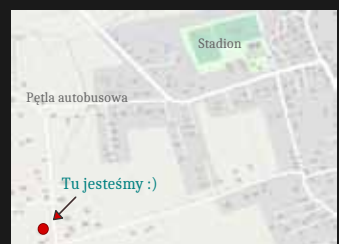
Redakcja nie ponosi odpowiedzialności
za zamieszczone reklamy oraz za treści
autoryzowane i zastrzega sobie prawo
do skracania tekstów

Biuletyn jest rozpowszechniany
bezpłatnie

Tradycyjne cukiernictwo w nowym wydaniu

Cukiernia Ciastomaniak
Krasne 411d
36-007 Krasne
☎ 889 652 989
🌐 www.ciastomaniak.pl

Krasne w czasie epidemii

Lidia Hajduk: Ostatni okres, to czas który upłynął pod znakiem pandemii COVID-19. Czy my możemy podać, jak wyglądała statystyka osób objętych kwarantanną w Gminie Krasne?

Wilhelm Woźniak: Ilość osób objętych kwarantanną domową wahała się od kilku do ponad sześćdziesięciu. Liczba ta wzrastała, w zależności od ilości powrotów z zagranicy. Zaznaczam, że otrzymywane monity obejmowały jedynie dane liczbowe, bez informacji co do konkretnych osób.

Dość szybko, jako Gmina, podjęliśmy działania zabezpieczające. Wyposażyliśmy podległe jednostki w środki ochrony osobistej, których nabycie w pierwszym etapie epidemii było sporym problemem. Również dyscyplina mieszkańców skutkowała tym, że unikaliśmy poważniejszych problemów. Znaczenie ma tu również inicjatywa mieszkańców, którzy bezinteresownie szyli maseczki wielokrotnego użytku. Statystycznie, co drugi mieszkaniec naszej gminy taką bezpłatną maseczkę otrzymał.

A działania grup nieformalnych w dobie koronawirusa? Czy w naszej gminie też możemy takimi oddolnymi inicjatywami się pochwalić?

Największa inicjatywa była w Malawie, gdzie grono ponad 20 osób zaangażowało się w uszycie maseczek. Z powierzonego materiału uszyto ich ponad 2,5 tys. sztuk. Pierwotny zamiar był, aby każdy mieszkaniec Malawy otrzymał taką maseczkę. Udało się wykonać po 2 sztuki na każdy dom. Maseczki wielokrotnego użytku szyli również pracownicy Gminnego Ośrodka Kultury i Biblioteki w Krasnem oraz Dziennego Domu Pomocy. Ponad 150 maseczek uszyła z własnego materiału i przekazała do Urzędu Pani Anna z Krasnego. Wszystkie uszyte maseczki za pośrednictwem Ochotniczych Straży Pożarnych i gminnego gońca rozdaliśmy mieszkańcom gminy. Korzystając z okazji, pragnę jeszcze raz bardzo serdecznie podziękować wszystkim zaangażowanym w akcję, za poświęcenie własnego czasu i środków na ten szczytny cel.

A jak wyglądała działalność Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego?

W tym czasie odbyło się kilka spotkań Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego, w skład którego wchodzi pracownicy Urzędu, kierownicy poszczególnych jednostek, przedstawiciele Ochotniczych Straży Pożarnych oraz Wójt, który jest jego przewodniczącym. Zespół odbywał także okresowe wideokonferencje z Powiatowym Zespołem Zarządzania Kryzysowego oraz Powiatowym Inspektorem Nadzoru Sanitarnego, stosował się do zaleceń Wojewody Podkarpackiego oraz Głównego Inspektoratu Sanitarnego. O wszelkich podejmowanych decyzjach i działaniach informujemy mieszkańców na tablicach ogłoszeń oraz stronie internetowej gminy. Dodatkowo, Ochotnicza Straż Pożarna przez kilka dni we wszystkich miejscowościach informowała przez megafony z samochodów o zagrożeniu epidemiologicznym, sposobie postępowania i zabezpieczenia się w tym okresie.

A w jaki sposób działał i działa sam Urząd Gminy? W jaki sposób interesanci mogą tutaj załatwiać bieżące sprawy?

Na początku wystąpienia epidemii Urząd podjął działania zabezpieczające zarówno mieszkańców, jak i również pracowników przed zarażeniem. Działaliśmy zgodnie z wytycznymi Rady Ministrów i innych organów. Działalność urzędu została ograniczona do niezbędnego minimum w zakresie kontaktu z osobami z zewnątrz. Natomiast ani na jeden moment nie została zawieszona działalność czy praca urzędników. Osoby, które miały niezbędne do załatwienia w urzędzie sprawy, były umawiane telefonicznie na konkretną godzinę. Każdej sprawie można było nadać bieg korzystając z umieszczonej w wiatrołapie urnie. Zainstalowaliśmy również domofon, do kontaktu bezpośredniego, celem udzielania informacji przez pracownika. Największą uciążliwością dla mieszkańców było zamknięcie kasy, która znajduje się na I piętrze budynku. Przemieszczanie się dużej ilości osób mogłoby skutkować narażeniem innych na zarażenie. W związku ze stopniowym znoszeniem ograniczeń związanych z koronawirusem od 27 maja przywróciliśmy bezpośrednią obsługę interesantów z zachowaniem obowiązujących reżimów sanitarnych (noszenie maseczek, dezynfekcja rąk, zachowanie odpowiedniego dystansu). Oczywiście w przypadku zmiany sytuacji będziemy reagować stosownie do jej rozwoju.

Czy epidemia COVID-19 wymusiła zmianę warunków finansowania prac podjętych przez Gminę. Myślę tutaj o planowanych i rozpoczętych inwestycjach. Czy w związku z trwającą epidemią, będziemy mieć jakieś opóźnienia w rozpoczętych inwestycjach?

Generalnie nie mamy żadnych opóźnień. Przetargi inwestycji zaplanowanych na rok bieżący, odbyły się w większości na początku roku. Dla inwestycji, które są w fazie przygotowawczej natrafiłszy na problem związany z czasowym zawieszeniem postępowań i wydłużeniem oczekiwania na wydanie decyzji. Mamy jednak nadzieję, że niedługo wszystko wróci do normy i ogłosimy kolejne przetargi na inwestycje: 1. Odwodnienie przedszkola w Krasnem wraz z przebudową parkingu, 2. Budowa drogi do przystanku kolejowego Załęże, 3. Modernizacja drogi na osiedlu mieszkaniowym w Krasnem, 4. Modernizacja sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Krasne, 5. Opracowanie koncepcji przebudowy drogi gminnej Krasne Osiedle.

Pragnę dodać, że w czasie epidemii ponieśliśmy duże koszty utrzymania komunikacji autobusowej. Spadek liczby pasażerów oraz zawieszenie większości kursów spowodowały drastyczne obniżenie przychodów Związku Gmin PKS. Spadły również dochody gminy z podatków, szczególnie z PIT-ów, gdyż część osób straciła pracę lub otrzymywała niższe wynagrodzenie. Zobaczymy, jak przyszłe miesiące będą się kształtować pod względem finansowym. Wtedy będziemy mogli podejmować decyzje o realizacji kolejnych zadań.

Temat kolejny to sytuacja lokalnych przedsiębiorców. Mamy ich sporo, różnej wielkości na terenie gminy. W jaki sposób Gmina może ich wesprzeć?

Przedsiębiorcy, poszukujący pracowników mogą skorzystać z możliwości ogłoszenia na stronie gminy. Do dyspozycji przedsiębiorców oddajemy miejsce w Biuletynie „Razem”, gdzie po spełnieniu zasad zawartych w przyjętym regulaminie, będą mogli nieodpłatnie zamieścić reklamę swojej firmy. Regulamin ten jest dostępny na stronie internetowej gminy w zakładce Biuletyn, tam też znajdziecie Państwo szczegóły tej oferty. Oczywiście przedsiębiorcy mają różne problemy i potrzeby, wynikające ze specyfiki ich funkcjonowania. Jeżeli wpłyną wnioski, będziemy je procedować i podejmować decyzje zgodne z obowiązującymi przepisami.

Często w bardzo złej sytuacji coś dobrego nas zaskakuje. Czy w czasie trwania pandemii coś w działaniu ludzi lub organizacji z terenu naszej gminy Pana zaskoczyło?

Ochotnicze Straże Pożarne naszej gminy bardzo się zaangażowały, mimo że było natężenie podpałów pól. Dyscyplina, pomoc sąsiadka też zadziałała. Sąsiedzi pomagali tym, którzy mieli kłopot np. z zakupami. To pozytywnie. Strażakom oraz wszystkim mieszkańcom zaangażowanym w pomoc innym, w tym trudnym czasie, bardzo dziękuję. Natomiast negatywnie, to stan niektórych placów zabaw i siłowni na świeżym powietrzu – góry śmieci, zniszczone przez wandalów lub pseudokibiców przystanki i elewacje budynków, za naprawę których płacimy my wszyscy, czyli mieszkańcy gminy.

Na zakończenie naszej rozmowy chcę zadać pytanie dotyczące ostatnio dość często poruszanego tematu. Czy są jakieś nowe ustalenia w związku z zamiarami Rzeszowa dotyczącymi przyłączenia Malawy?

W ostatnim czasie doszło do spotkania na szczeblu ministerialnym. Ustalono, że przyłączanie nie może odbywać się na zasadzie „wyrwania” poszczególnych sołectw, ponieważ to osłabia gminy. Sugerowaną zasadą jest łączenie się całych gmin przy obopólnym, szeroko skonsultowanym porozumieniu. W mojej ocenie, ewentualne połączenie z miastem Rzeszowem w przyszłości musi być przede wszystkim z korzyścią dla naszych mieszkańców.

Dziękuję za rozmowę.

Sprawozdanie z obrad Rady Gminy Krasne

XXVI sesja z dnia 24.06.2020 r.

1. Uchwała Nr XXVI/193/2020 RGK w/s zmiany uchwały budżetowej Gminy Krasne na rok 2020.

2. Uchwała Nr XXVI/194/2020 RGK w/s zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Krasne.

3. Uchwała Nr XXVI/195/2020 RGK w/s nabycia udziałów w nieruchomości położonej w miejscowości Krasne na własność Gminy Krasne.

4. Uchwała Nr XXVI/196/2020 RGK w/s nabycia nieruchomości położonej w miejscowości Palikówka na własność Gminy Krasne.

5. Uchwała Nr XXVI/197/2020 RGK w/s nabycia nieruchomości położonej w miejscowości Palikówka na własność Gminy Krasne.

XXVII sesja z dnia 21.08.2020 r.

1. Uchwała Nr XXVII/198/2020 RGK w/s udzielenia wotum zaufania Wójtowi Gminy Krasne za 2019 rok.

2. Uchwała Nr XXVII/199/2020 RGK w/s rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego Gminy Krasne za rok 2019 wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu.

3. Uchwała Nr XXVII/200/2020 RGK w/s udzielenia absolutorium Wójtowi Gminy Krasne za 2019 rok.

4. Uchwała Nr XXVII/201/2020 RGK w/s zmiany uchwały budżetowej Gminy Krasne na rok 2020.

5. Uchwała Nr XXVII/202/2020 RGK w/s upoważnienia Wójta Gminy Krasne do zaciągnięcia zobowiązań ponad kwotę określoną w budżecie gminy Krasne na 2020 rok.

6. Uchwała Nr XXVII/203/2020 RGK w/s zmiany uchwały w sprawie określenia zasad, trybu postępowania i sposobu rozliczania dotacji celowej udzielanej na dofinansowanie kosztów inwestycji z zakresu ochrony środowiska, związanych z wymianą pokryć dachowych, elewacji oraz innych wyrobów zawierających azbest pochodzących z obiektów budowlanych zlokalizowanych na terenie Gminy Krasne.

7. Uchwała Nr XXVII/204/2020 RGK w/s uchwalenia „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Krasne”.

8. Uchwała Nr XXVII/205/2020 RGK w/s określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów.

Opracowała: Z. Berłowska

Nowy dyrektor ZUK Krasne Ilona Mokrzycka-Skiba

Absolwentka Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza na Wydziale Budownictwa i Inżynierii Środowiska, kierunku: Inżynieria Komunalna. Od 2013 roku aktywny członek Podkarpackiej Izby Inżynierów Budownictwa – posiada uprawnienia budowlane do kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń, w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń cieplnych, wentylacyjnych, gazowych, wodociągowych i kanalizacyjnych.

Od 2010 roku związana z branżą sanitarną. Karierę zawodową rozpoczęła w firmie budowlanej INŻYNIERIA RZESZÓW

S.A. zajmując się początkowo wyceną robót budowlanych. Uzyskując uprawnienia budowlane, pełniła samodzielną funkcję Kierownika robót sanitarnych uczestnicząc m.in. przy przebudowie Oczyszczalni ścieków w Głogowie Małopolskim.

Ostatnie lata pełniła funkcję Kierownika Działu Ofertowania, gdzie nabyła niezbędne doświadczenie i umiejętności w zarządzaniu zespołem ludzi.

Prywatnie, w tym roku skończyła 35 lat, realistka, pozytywnie nastawiona do ludzi i życia.

Inf. własna

Czyn społeczny w Palikówce

Wielu z nas czyn społeczny kojarzy się raczej z minionymi czasami i przypomina obowiązkowe i mało efektywne prace. Niektórzy sami brali udział, inni znają już tylko z opowiadań, a najmłodsze pokolenie nie pamięta tego już zupełnie. Na szczęście są też współczesne grupy społeczników, które w słusznym celu zbierają się, podkaszają rękawy i sami pracują, a efekty ich działań zmieniają otoczenie. Tak też było 19.09.2020 r., kiedy to mieszkańcy Palikówki spotkali się bardzo licznie na „Baduni”, aby podjąć się wyzwania - wyczyszczenia i pomalowania 200 elementów ogrodzenia parku.

Niezbędne materiały zostały zakupione i przekazane przez Urząd Gminy Krasne, a to dzięki współpracy z hipermarketem Leroy Merlin Krasne, któremu tą drogą dziękujemy za współpracę. Miłą niespodziankę sprawili swoją obecnością i ciężką pracą władze Gminy Krasne. Zaangażowali się bardzo Strażacy z OSP wraz z Młodzieżową Drużyną Strażacką, Panie ze Stowarzyszenia Kobiet oraz Sołtys sołectwa wraz z Radnymi. Bardzo budująca była liczna obecność uczniów i młodzieży. Na zakończenie pracy na wszystkich czekał poczęstunek z grilla.

Tekst i fot. W. Nowak

Zestawienie inwestycji realizowanych w 2020 roku

Inwestycje drogowe

1. W dniu 17.08.2020 r. została podpisana umowa na wykonanie drogi o nawierzchni z kruszywa na działce nr 2669 w Krasnem o długości 0,5 km. Wartość robót to 68 548,43 zł, przy dotacji z budżetu Województwa Podkarpackiego w wysokości 54 838 zł.

2. W dniu 07.08.2020 r. Gmina Krasne złożyła wniosek o dofinansowanie z Funduszu Dróg Samorządowych na przebudowę drogi Malawa Luksemburg. Po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku i otrzymaniu dofinansowania Gmina Krasne przystąpi do ogłoszenia przetargu na Wykonawcę robót.

3. W bieżącym roku Gmina Krasne planuje ogłosić przetarg na Wykonawcę robót i rozpocząć roboty budowlane związane z budową drogi na terenie miejscowości Krasne, do stacji kolejowej Rzeszów-Załęże. W ramach inwestycji geometria drogi zostanie dostosowana do parametrów drogi klasy D. Przedmiotowa droga po przebudowie będzie drogą jednojezdniową, o nawierzchni bitumicznej, o szerokości jezdni 5,0 m. Zadanie dofinansowane jest ze środków unijnych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020, w ramach projektu pn. „Budowa Podmiejskiej Kolei Aglomeracyjnej – PKA: Budowa i modernizacja linii kolejowych oraz infrastruktury przystankowej” realizowanego wspólnie przez samorząd Województwa Podkarpackiego i 16 gmin, w tym Gminę Krasne.

4. W 2020 r. planowane jest również rozpoczęcie robót budowlanych przez Wykonawcę robót – firmę Miejskie Przedsiębiorstwo Dróg i Mostów Sp. z o.o. dla zadania pn. „Budowa drogi publicznej Malawa Zagóra – etap I” obejmującego odcinek drogi od skrzyżowania z drogą powiatową nr 1396R relacji Malawa – Wola Rafałowska do km 0+551,81. Obecnie trwa procedura administracyjna związana z wydaniem zezwolenia na realizację inwestycji drogowej dla etapu I inwestycji. Kolejny etap drogi Malawa-Zagóra od granicy pomiędzy dz. o nr ew. 1676/19 a dz. o nr ew. 1676/20 do drogi gminnej 10 825R Chmielnik-Malawa w gminie Chmielnik o długości 2 366,86 m jest w trakcie projektowania. Rozpoczęcie robót dla tego etapu inwestycji planuje się w przyszłym roku. Wartość inwestycji dla obu etapów wynosi 14 449 381,32 zł. Zadanie realizowane jest przy dofinansowaniu ze środków z Funduszu Dróg Samorządowych w kwocie 8 549 628 zł.

5. W bieżącym roku Gmina Krasne planuje wyremontować drogę do dworca kolejowego w Strażowie. Obecnie trwa etap projektowania. Zadanie przewidziane jest do dofinansowania z Wojewódzkiego Funduszu Kolejowego Województwa Podkarpackiego.

6. W 2020 r. Gmina Krasne wykonała odwodnienie drogi wewnętrznej na działce nr ewid. 1705/47 w miejscowości Malawa. Wody deszczowe z drogi wewnętrznej zostały ujęte w system kanalizacji deszczowej i odprowadzone do rowu w miejscowości Malawa.

Inwestycje o znaczeniu rekreacyjno-turystycznym

1. W dniu 07.08.2020 r. dokonano odbioru robót związanych z modernizacją istniejącej ścieżki rowerowej przebiegającej w śladzie drogi nr 108569R – Malawa Podkościółek. Jest to jedno z zadań realizowanych w ramach Projektu pn. „Kompleksowa rewitalizacja na terenie ROF – Gmina Krasne”. Pozostałe zadania wykonywane w ramach w/w Projektu tj. przebudowa i zmiana sposobu użytkowania dawnego Domu Ludowego w Malawie pod potrzeby utworzenia Klubu Integracji Wielopokoleniowej, utworzenie miejsc rekreacji i wypoczynku na działkach nr ewid. 3397/2 (strefa rekreacji i wypoczynku z wieżą widokową oraz mini obserwatorium astronomicznym), 1675, 1676/3, 1676/4 (park wielopokoleniowy z szachami i placem zabaw), są w trakcie realizacji. Zakończenie całości Projektu planowane jest w IV kwartale 2020 r.

Inwestycje gminne

2. W sierpniu 2020 r. dokonano odbioru altany biesiadnej na placu zabaw „Badunie” w Palikówce. Altana została wykonana jako drewniana, kryta strzechą i wyposażona w drewniane stoły i ławy z oparciem. Dostawa z montażem altany zrealizowana została w ramach projektu pn. „Budowa kortu tenisowego w Malawie oraz wykonanie altany na placu zabaw w Palikówce” dofinansowanego ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Wartość zadania wyniosła 76 260,00 zł, przy dofinansowaniu z PROW w wysokości 50 025 zł.

3. W trakcie realizacji są roboty budowlane polegające na utwardzeniu terenu przy Szkole Podstawowej i Domu Kultury w Palikówce oraz wykonaniu ogrodzenia terenu przy Szkole Podstawowej w Palikówce. Koszt wykonania w/w robót wynosi 78 720,00 zł. Prace zakończono w sierpniu br.

Inwestycje oświatowe

1. W lipcu 2020 r. dokonano odbioru kortu tenisowego o nawierzchni z trawy syntetycznej przy Zespole Szkół w Malawie. Roboty zostały zrealizowane w ramach projektu pn. „Budowa kortu tenisowego w Malawie oraz wykonanie altany na placu zabaw w Palikówce” dofinansowanego ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Wartość zadania wyniosła 149 652,47 zł przy dofinansowaniu z PROW w wysokości 88 347 zł.

2. W miesiącu sierpniu 2020 r. przy budynku Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Krasnem wykonano ogrodzenie z pręseł stalowych, od strony budynku GOKiB w Krasnem oraz od strony wejścia głównego do budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego. Długość zrealizowanego ogrodzenia to 24,5 m a jego wysokość to 1,50 m. Celem zrealizowanego zadania było domknięcie terenu wokół szkoły, a przez to zwiększenie bezpieczeństwa uczniów przebywających na terenie szkoły.

3. W lipcu 2020 r. zostały zakończone roboty budowlane mające na celu dostosowanie jednej sali dydaktycznej w Gminnym Przedszkolu w Malawie do działalności nowej grupy przedszkolnej. Roboty zrealizowane zostały w ramach Projektu pn. „Utworzenie nowych miejsc przedszkolnych w OWP w Malawie i Krasnem” dofinansowanego ze środków unijnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020. W ramach Projektu zakupiono również wyposażenie niezbędne do funkcjonowania nowoutworzonej grupy w Gminnym Przedszkolu w Malawie oraz Gminnym Przedszkolu w Krasnem. Łącznie zostanie utworzonych 35 nowych miejsc przedszkolnych, w tym 25 nowych miejsc w Gminnym Przedszkolu w Malawie oraz 10 nowych miejsc w Gminnym Przedszkolu w Krasnem. Nowe miejsca przedszkolne zostały oddane 1 września 2020 r.

A. Maciocha-Walska
J. Amorowicz

Nowa koncepcja „Uniwersytetu Samorządności”

UNIwersYTET SAMORZĄDNOŚCI

Zadanie pn. „Akademia Aktywnych Obywateli – cykl szkoleń o tematyce samorządowo-obywatelskiej” mające na celu przeprowadzenie inicjatyw edukacyjnych w ramach koncepcji „Uniwersytetu Samorządności” objętej „Podkarpackim Programem Odnowy Wsi na lata 2017-2020” dofinansowanym ze środków budżetu Województwa Podkarpackiego.

Województwo Podkarpackie

Gmina Krasne

Partner lokalny

KRASNE 2020

Podkarpacki Program Odnowy Wsi na lata 2017-2020

16 podkarpackich gmin otrzymało wsparcie finansowe w ramach II etapu koncepcji „Uniwersytetu Samorządności”. Samorząd Województwa Podkarpackiego na ten cel przeznaczył przeszło 210 tysięcy zł. To wyjątkowa w skali kraju inicjatywa, realizowana jest w ramach Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2017-2020.

Koncepcja „Uniwersytetu Samorządności” została uruchomiona w 2019 roku. W ramach I etapu, w drodze konkursu, wybrano 16 gmin reprezentujących poszczególne powiaty. Na realizację koncepcji „Uniwersytet Samorządności” Zarząd Województwa Podkarpackiego przeznaczył wówczas kwotę w wysokości 230 tys. zł. Pozwoliła ona dostosować obiekty gminne do celów edukacyjnych

w tradycyjnych miejscach integracji społeczności lokalnej, tj. wiejskie domy kultury, świetlice, budynki OSP.

W tym roku otrzymana pomoc finansowa pozwoliła na zorganizowanie w każdym z 16 powiatów, co najmniej 4 bezpłatnych i ogólnodostępnych szkoleń wpisujących się w główne bloki tematyczne Programu. Wykłady, warsztaty, seminaria i szkolenia mają być odpowiedzią na lokalne potrzeby, w zakresie wiedzy z różnych dziedzin.

W ramach I i II etapu koncepcji „Uniwersytetu Samorządności” Gmina Krasne pozyskała blisko 30 tys. zł dotacji. W 2019 r. środki pozwoliły na zakup sprzętu nagłośnieniowego do Domu Kultury w Palikówce, a w 2020 r. na realizację cyklu szkoleń o tematyce samorządowo-oby-

watelskiej pt. „Akademii Aktywnych Obywateli”.

Projekt, który obecnie dobiega już końca, skierowany był do lokalnych liderów, przedstawicieli organizacji pozarządowych i grup nieformalnych, członków KGW, pracowników instytucji kultury i oświaty oraz radnych i sołtysów z terenu powiatu rzeszowskiego. Uczestnicy szkoleń mieli okazję poszerzyć swoją wiedzę z zakresu pozyskiwania funduszy zewnętrznych na działalność społeczną, w tym w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, zasad prowadzenia księgowości w organizacji pozarządowej oraz organizacji imprez i spotkań w czasie pandemii. Kulminacyjnym etapem projektu była organizacja Seminarium dla radnych, sołtysów i aktywnych obywateli powiatu rzeszowskiego, która stała się okazją spotkania trzech wizji działania i możliwości współpracy przedstawicieli życia obywatelskiego.

Szkolenia prowadzone były w formie stacjonarnej i zdalnej. Prowadzili je specjaliści z Fundacji Przestrzeń Lokalna, którzy od lat animują lokalne środowiska, prowadzą warsztaty oraz stałą ewaluację działań na rzecz potrzeb edukacyjnych społeczności lokalnych.

Mamy nadzieję, że nabyta na szkoleniach wiedza przyniesie lokalnym liderom i społecznościom umiejętności działania w lokalnym środowisku, a także pomoże w realizacji kolejnych przedsięwzięć w oparciu o sprawdzone metody pracy i dobre praktyki.

G. Giedlarowicz

Działaj lokalnie

Dzięki wsparciu Gminy Krasne i decyzji Wójta Wilhelma Woźniaka o przystąpieniu do tego programu, wśród laureatów tegorocznej edycji konkursu są stowarzyszenia z terenu gminy Krasne.

Gmina Krasne „Działaj Lokalnie”

Gmina Krasne po raz pierwszy ma okazję uczestniczyć w programie „Działaj Lokalnie”, realizowanym na naszym terenie przez Fundację Przestrzeń Lokalna.

„Działaj Lokalnie” to program Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, realizowany od 2000 roku przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce. Celem programu jest aktywizowanie lokalnych społeczności, wokół różnych celów o charakterze dobra wspólnego. Realizacji programu służy organizowanie konkursów grantowych, w ramach których wspierane są projekty inicjujące współpracę mieszkańców z małych miejscowości. Poprzez program wspierani są ludzie, którzy chcą wspólnie działać na rzecz swojej społeczności.

W tegorocznym konkursie „Działaj Lokalnie” docenione zostały także projekty z terenu gminy Krasne. Dotacje po 3 tys. zł

otrzymały: Stowarzyszenie Kobiet Krasne na realizację projektu „SPORT w Koronie”, OSP Malawa – na projekt „Miej odwagę nieść pomoc! – czyli o pierwszej pomocy i przełamaniu lęku” oraz nieformalna grupa teatralna „Maskara” na przygotowanie „Starodawnego obrzędu wigilijnego w wykonaniu Seniorów z Dziennego Domu Pomocy w Krasnem”.

Wszystkie trzy projekty w dużej mierze przewidują działania zmniejszające negatywne skutki epidemii i służą poprawie jakości życia mieszkańców. Daje to w całości pogląd, że starania Władz Gminy Krasne przyniosą efektywne korzyści podczas realizacji tych zadań.

G. Giedlarowicz

Dzięki dofinansowaniu z LGD „EURO-GALICJA” na przełomie sierpnia i września członkinie Stowarzyszenia Kobiet w Palikówce zorganizowały cykl warsztatów dietetycznych. Warsztaty poprowadziła pani dietetyk, Oksana Martoń, która zaprezentowała jak szybko przygotować zdrowe i smaczne przekąski. Panie poznały przepisy na słodkie desery bez cukru, proste posiłki do pracy i szkoły, odżywcze sałatki i surówki oraz dania jednogarnkowe i pasty. Wszystkie przygotowane spe-

Wkręcone w zdrowie

cjały nawiązywały do lokalnych tradycji kulinarnych, opartych o pełnowartościowe produkty, takie jak kasze, nasiona oraz sezonowe warzywa i owoce. Każdy war-

sztat zakończony był wspólną degustacją oraz pogadanką na temat zdrowego odżywiania.

Tekst i fot. G. Giedlarowicz

Urząd przyjął wyzwanie #GaszynChallenge

Z radością przyjęliśmy wyzwanie rzucone nam przez I Komisariat Policji w Rzeszowie i Delikatesy Centrum Krasne. 8 lipca br. pracownicy Urzędu Gminy Krasne i jednostek podległych, na czele z wójtem Wilhelmem Woźniakiem zgromadzili się na parkingu, aby wspólnie wykonać 10 pompek lub przysiadów. Wszystko w ramach akcji #GaszynChallenge.

To akcja charytatywna pomagająca i promująca pomoc chorym dzieciom. Chodzi o to, żeby zrobić 10 pompek, nagrać krótki film i wrzucić do sieci, ale co najważniejsze przekazać datek na leczenie.

Tę charytatywną zabawę zainicjowała Ochotnicza Straż Pożarna Gaszyn. Rozpropagowana została na cały kraj. Dotarła również do naszej gminy, gdzie jako

pierwsi pompowali ochotnicy z miejscowych jednostek strażackich.

Tekst i fot. G. Giedlarowicz

Piękny jubileusz

Przywracamy wspomnienia. To nie historia tworzy ludzi, a ludzie tworzą historię. Takim świadkiem historii, jest Marian Bytnar, mieszkaniec Krasnego, który urodził się 23.08.1920 r., czyli 100 lat temu.

Rodzicami pana Mariana byli Jan i Aniela Bytnarowie. Dzieciństwo i Szkołę Podstawową spędził w Krasnem, potem była Szkoła Zawodowa w Rzeszowie, którą przerwała wojna, i nauka zawodu stolarza. Stolarzy w Krasnem było wielu, skąd tu można było doskonalić swoje rzemiosło i zdobywać szlify mistrza stolarskiego. W swojej pamięci Jubilat przechowuje ważne sprawy dla kraju i dla Krasnego oraz własnej rodziny. Wprawdzie ta pamięć bywa już nie taka, ale w czasie kilkukrotnych moich spotkań starałam się wyciągnąć z niepamięci najważniejsze sprawy, do których wracał.

Urodził się w miesiącu i roku tak ważnym dla Polski, w roku „Cudu nad Wisłą”. Został wychowany i ukształtowany w duchu patriotycznym. Ożenił się w lipcu 1944 r.,

w miesiącu, kiedy Niemcy uciekali a sowiecy „przyjaciele” wchodzili na teren Polski. Był świadkiem wielkiej historii, która działa się na Jego oczach, którą mi kilkakrotnie opowiadał:

Niemcy już się wycofywali, zatrzymali się w Krasnem stacjonując w ogrodzie Ludwika Wołosa. Rozeszli się po domach i zabierali wszystkich mężczyzn, których znaleźli. Ja, widząc co się dzieje, schowałem się na strychu i tam chciałem przeczekać najgorsze, ale usłyszałem jak jeden z nich powiedział do mojej świeżo poślubionej żony, że jeżeli ktoś się ukrywa, to go znajdą i później rozstrzelają całą rodzinę. Byli bardzo zdesperowani i należało liczyć się z tym, że mogą zrobić to co najgorsze. W trosce o moich bliskich sam się tam zgłosiłem. Ogród Pana Wołosa był duży, ze stawem na środku, kuźnią, ogrodzony żywopłotem z grabiny, wokół obstawiony wartownikami. Było tam już wielu przyprowadzonych mężczyzn, mieszkańców Krasnego. Będąc tam na miejscu, usłyszałem rozmowę dwóch wartowników, którzy mówili, że już będą wyjeżdżać, czekają tylko na transport (zaczęli likwidować łączność), a wszystkich zgromadzonych wywiozł. Moja decyzja była błyskawiczna – muszę uciekać! W jednym miejscu żywopłot miał przełaz. Wraz z innymi zatrzymanymi mężczyznami udało mi się tam zbliżyć i przeskoczyć przez płot, potem przez drogę do ogrodu po przeciwnej stronie. Stamtąd przeczołgałem się pod następny dom, który należał do Pana Szafranskiiego. Pod tym domem stała jakaś szafa, jakaś skrzynia i porozrzucana była odzież. Położyłem się, a była to piękna ciepła księżycowa noc z 30 na 31 lipca. Byłem zmęczony. Słyszałem głośne rozmowy po niemiecku, krzyki ludzi, pracę silników czołgów i samochodów, przenikliwy

dźwięk syren, strzelaninę. Nie wiem, jak długo to trwało, po jakimś czasie wszystko się uciszyło, a ja zmęczony i przestraszony przysnąłem. Nad ranem obudził mnie kolejny głośny rumor, i znów strzały, głośne rozmowy i krzyki, ale już w innym języku, w języku rosyjskim. Weszli Rosjanie.

Po wojnie życie na wsi było bardzo ubogie, ludziom zmęczonym wojną, zdziśiatkowanym przez działania wojenne trudno było się odnaleźć i wracać do normalności. Ale w Krasnem byli pasjonaci i do nich należał Marian Bytnar. Jako członek Ochotniczej Straży Pożarnej, brał udział w działalności oświatowo-kulturalnej. Organizowano kino, wycieczki krajoznawcze, zabawy ogrodowe, elektryfikację wsi, budowę szkoły, wodociągu itd., wszystko to w ramach działalności społecznej.

Ala to co było najważniejsze dla naszego Jubilata to rodzina. Żona Krystyna (która zmarła) i trójka dzieci: Regina, Janina, Tadeusz, stanowiły dla Niego sens życia. Gospodarstwo było duże ponad 5 ha, stąd było na czym pracować i mieć w miarę zabezpieczoną egzystencję. Dzisiaj wiedzie życie w otoczeniu kochającej rodziny dzieci, wnuków i prawnuków. Nasz jubilat spędza pogodną starość we własnym domu, wśród najbliższych, jest uśmiechnięty i szczęśliwy.

W dniu 23.08 br. w domu Jubilata zgromadzili się dostojni goście z życzeniami, kwiatami i prezentami. Był Ksiądz Proboszcz Adam Dzioba, był Wójt Wilhelm Woźniak, Sołtys Stanisław Falandysz, Kierownik USC Krasne Anna Szpyrka oraz druhowie z Ochotniczej Straży Pożarnej w Krasnem. Były miłe rozmowy, mnóstwo wspomnień i wiele życzeń na dalsze dni, miesiące i lata.

Tekst i fot. B. Wąs

Przestępstwem miłość

Powszechnie wiadomo, że II wojna światowa zebrała obfite żniwo śmierci na wielu frontach, w obozach koncentracyjnych i podczas ulicznych łapanek. W tamtych czasach dochodziło również do mordowania robotników przymusowych. Dużo prościej, bo bez poczucia winy, jest opłakiwać ofiary II wojny światowej z perspektywy narodów podbitych. Dopuszczenie przez Niemców do świadomości rozmiaru wyrządzonej krzywdy i niezasłużonego cierpienia narodom przez nich kiedyś okupowanym, było i jest z wielu powodów trudne w tamtejszym społeczeństwie.

Jedną z ofiar tego rodzaju zbrodni był Władysław Belcer, Polak, który przyszedł na świat 10 maja 1922 roku w Malawie, a zmarł 13 listopada 1942 roku, w wieku zaledwie 20 lat, powieszony w Langhaidler Forst, w lesie położonym niedaleko Siegenburga.

W 1940 roku Władysław został wywieziony na przymusowe roboty, w „zastępstwie” za pewnego jedynaka, syna innego chłopca z tej samej wsi. Władysława wywieziono do gospodarstwa w Tollbach w Bawarii. Tam też nawiązał się związek miłosny między nim a córką właściciela gospodarstwa. Po pewnym czasie kobieta zaszła w ciążę i została wywieziona do rodziny w Allgäu. Podczas rejestracji dziecka w Urzędzie Stanu Cywilnego, jako ojca podała Władysława Belcera, a ponieważ w nazistowskich Niemczech stosunki między robotnikami przymusowymi a Niemkami były zakazane pod karą śmierci, Władysław Belcer trafił 19 sierpnia 1942 do obozu koncentracyjnego we Floßenburgu, gdzie otrzymał numer 2364, a 13 listopada 1942 r., trzy miesiące później, w wieku zaledwie 20 lat został powieszony w Langhaidler Forst, w lesie niedaleko Siegenburga. Egze-

kucję przeprowadziło gestapo z Regensburga. Anna B. została aresztowana. Przeszła przez dwa obozy koncentracyjne: w Ravensbrücku, i w Majdanku, i ostatecznie deportowana do Auschwitz, gdzie zmarła 14 kwietnia 1944 r. Dziecko, które się wówczas poczęło, jest chłopcem. Matka Władysława aż do śmierci opłakiwała to, że nie może poznać swojego wnuka. Dziecko, obecnie mężczyzna w wieku 78 lat, nie zdaje sobie sprawy z tego, jak bardzo byłby kochany przez swoją babcię, wujków i ciotki, gdyby tylko mieli okazję go poznać.

Zmierzenia się z „zakazaną miłością” Władysława Belcera nie tylko w sposób merytoryczny, ale przede wszystkim emocjonalny podjęli się nauczyciele oraz uczniowie Szkoły Realnej w Ambergu. Krzyż w miejscu egzekucji został już poświęcony, wiersz napisany, a wkrótce w parku zostanie uroczyste oddana do użytku „ławka kochanków”.

B. Dudkowska

Zaniedbanie przemocą wobec osób starszych

We współczesnym świecie obserwuje się proces starzenia się społeczeństw. Powoduje to wiele wyzwań dla różnych sektorów życia. Okres starości niesie za sobą ryzyko chorób fizycznych i psychicznych, co w konsekwencji prowadzi do trudności w samodzielnym funkcjonowaniu. Osoby starsze stają się wtedy często zależne od osób z rodziny czy instytucji. Niestety w kwestii pomocy i opieki nad osobami starszymi dochodzi do wielu zaniedbań, a nawet występowania przemocy. Z przemocą mamy do czynienia, kiedy występuje intencjonalne działanie, które wykorzystuje przewagę sił naruszając dobra i prawa osobiste jednostki, powodując cierpienie i szkody. Osoby starsze mogą być ofiarami każdego z rodzajów przemocy, czyli fizycznej, psychicznej, ekonomicznej oraz zaniedbania.

Czym jest zaniedbanie?

Zaniedbanie wobec osoby starszej oznacza odmowę wypełniania obowiązku opieki lub jej niewłaściwe sprawowanie. Zazwyczaj zaniedbywanie dotyczy zaniechania zaspokajania potrzeb fizycznych i psychicznych osoby starszej potrzebnych do życia, takich jak: jedzenie, woda, ubranie, środki higieny osobistej, leki, dostęp do pomocy medycznej, ale także bezpieczeństwa, mieszkania i innych niezbędnych rzeczy, za które odpowiada osoba opiekująca się seniorem.

Z zaniedbaniem wiąże się również zjawisko porzucenia, czyli opuszczenie starszej osoby przez jej opiekuna lub przez osobę, która jest odpowiedzialna za opiekę nad nią. Porzucenie może mieć różne formy takie jak pozostawienie np. w szpitalu, innej instytucji czy miejscu publicznym np. galerii handlowej lub porzucenie emocjonalne, które jest wyrazem odczuć osoby starszej tj. kiedy senior czuje się opuszczony.

Jakie występują formy zaniedbania?

Biorąc pod uwagę złożoność i różnorodność sytuacji, w których sprawcy dopuszczają się zaniedbań wobec osób starszych wyróżniamy:

- **zaniedbywanie aktywne** – jest to zachowanie celowe i intencjonalne opiekuna osoby starszej nastawione na niezapewnienie opieki, niezaspokojenie potrzeb lub świadome odmawianie pomocy osobie starszej w zakresie potrzeb żywieniowych, opieki lekarskiej, zabiegów higienicznych i innych czynnościach życia codziennego
- **zaniedbywanie pasywne** – jest to sytuacja, w której osoba opiekująca się osobą starszą nie jest w stanie lub nie potrafi wywiązać się z obowiązków. Może wynikać to z różnych powodów np. choroba lub niepełnosprawność samego opiekuna, brak umiejętności lub środków materialnych potrzebnych do opieki. Pasywne zaniedbanie może dotyczyć także izolowania starszej osoby od środowiska zewnętrznego i kontaktów z innymi. Często tego rodzaju zaniedbanie opiekunowie osoby starszej nie uświadamiają sobie.

Jak przejawia się zaniedbanie u osoby starszej?

Wskaźnikami zaniedbania według badaczy Pavlou i Lachs są:

- odwodnienie, niedożywienie;
- zaniedbanie w zakresie higieny osobistej, niedbanie o czystość ubrania, pościeli;
- problemy zdrowotne, które są ignorowane lub nieleczone;
- niebezpieczne warunki mieszkaniowe np. brak ogrzewania;
- niesanitarnie warunki mieszkaniowe np. brud, insekty, zapach moczu, kału;
- zgłoszenie faktu zaniedbywania przez samą osobę starszą.

Jak pomóc osobie, która doświadcza zaniedbania?

Osoby dotknięte zaniedbaniem mogą godzić się na swój los z różnych przyczyn np. z obawy o pogorszenie sytuacji lub chęci ochrony członków rodziny. W sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia należy kontaktować się z Policją oraz Pogotowiem Ratunkowym. Problem można też

zgłosić do Ośrodków Pomocy Społecznej albo Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Rzeszowie. „Stowarzyszenie mali bracia Ubogich” prowadzi Telefon Zaufania dla osób starszych. Mottem tego przedsięwzięcia jest „Troski i kłopoty dzielone z drugim człowiekiem maleją o połowę”. Telefon adresowany jest do osób starszych, samotnych, potrzebujących wsparcia psychologicznego. Przeciwdziała izolacji społecznej oraz pełni funkcję informacyjną i doradczą. Można porozmawiać z psychologami, którzy wysłuchają, udzielą wsparcia, pomogą poszukać rozwiązań w problemach.

Cotygodniowy dyżur Telefonu Zaufania (22 635 09 54) jest w poniedziałki, wtorki i czwartki od 17.00 do 20.00 oraz w środy godz. 14.00 – 16.00 w tematyce choroby Alzheimera.

J. Kiszka
Ośrodek Interwencji Kryzysowej
w Górnicy

Źródła:

- D. Rynkowska „Przemoc wobec osób starszych – sposoby przeciwdziałania”, Polityka i Społeczeństwo 1(17)/ 2019
- B. Tobiasz-Adamczyk i in., „Zaniedbywanie i samozaniedbywanie wśród osób starszych” Gerontologia Polska 2008, tom 16, nr 3
- B. Tobiasz-Adamczyk i in., „Zaniedbywanie i samozaniedbywanie wśród osób starszych w opinii pracowników socjalnych i medycznych” Gerontologia Polska 2008, tom 16, nr 3
- <https://www.malibracia.org.pl/nasze-projekty/telefon-zaufania-dla-osob-starszych/>

Publikacja z cyklu artykułów edukacyjno-profilaktycznych powstałych w ramach Programu Ochrony „WSPIERANIE JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W TWORZENIU SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE” Edycja 2020 pt.: „Zawsze jest czas by zapobiegać przemocy” współfinansowanego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz Powiat Rzeszowski.

Międzypokoleniowa Akademia Rozwoju

W ramach działalności Dziennego Domu Pomocy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krasnem we współpracy z Fundacją PRO-FIL realizuje projekt pn. „Międzypokoleniowa akademia rozwoju”. Jest to przedsięwzięcie skierowane do zróżnicowanych grup osób starszych i młodzieży zamieszkujących Gminę Krasne. Osoby w wieku 60+ oraz dzieci i młodzież w wieku 7-18 lat zaproszeni zostali do bezpłatnego udziału w projekcie, w okresie od czerwca do grudnia 2020 r.

Projekt ma na celu zapobieganie wykluczeniu społecznemu, integrację wewnątrzpokoleniową i międzypokoleniową oraz podniesienie poziomu wiedzy i praktycznych umiejętności w zakresie: kompetencji społecznych, przeciwdziałania zaburzeniom procesów psychofizycznych oraz wykorzystywania nowych technologii i mediów cyfrowych (w tym komputera i Internetu) w codziennym funkcjonowaniu. Projekt zakłada integrację, przy wykorzystaniu istniejącej infrastruktury społecznej oraz potencjału intelektualnego seniorów i młodzieży. Poprzez udział w profesjonalnych warsztatach oraz szkoleniach seniorzy oraz młodzież będą mieli okazję rozwoju własnych pasji i umiejętności, które zostaną wykorzystane w pracy wolontarystycznej.

W ramach projektu odbywają się:

- warsztaty kompetencji społecznych,
- warsztaty kompetencji wolontarystycznych,
- warsztaty komputerowe,
- warsztaty fotografii cyfrowej oraz nagrywania filmów,
- konsultacje psychologiczne,
- warsztaty szybkiego zapamiętywania,
- zajęcia z nordic walking,
- fitness dla seniorów,
- warsztaty relaksacyjne,

Zostaną również zorganizowane 2 wy-

jazdy edukacyjno – krajoznawcze.

W dniu 04.08.2020 r. na zaproszenie Fundacji na Rzecz Psychoprophylaktyki Społecznej „PRO- FIL” do Dziennego Domu Pomocy w Krasnem przybyła z wizytą Bernadetta Szczypta – reporterka Pol-

skiego Radia Rzeszów. Została nagrana audycja o działalności naszej placówki, w której udział wzięli: Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krasnem - Wioletta Leszczyńska, Seniorzy i Pracownicy Dziennego Domu Pomocy, Wiceprezes Fundacji - Tomasz Kobylański, psycholog – Klaudyna Machowska.

Kierownik GOPS Krasne przedstawiła krótką historię powstania oraz funkcjonowania naszego Domu. Następnie uczestnicy opowiadali o zajęciach, w których biorą udział, jak spędzają czas wolny, prezentowali swoje prace, opowiadali o codziennym życiu w DDP.

Zachęcamy do odsłuchania audycji na stronie internetowej: <https://www.radio.rzeszow.pl/wyszukaj?searchword&searchphrase=all#ajx/audycje/34030/dzienny-dom-pomocy-w-krasnem-miejsce-kto-re-laczy-pokolenia>.

Tekst i fot. M. Zwiercan

Stypendia Wójta Gminy Krasne

Wzorem lat ubiegłych, po zakończeniu roku szkolnego 2019/2020 Wójt Gminy Krasne przyznał stypendia dla uzdolnionych uczniów uczęszczających do szkół podstawowych na terenie Gminy Krasne. Od roku szkolnego 2019/2020 stypendia zostały przyznane według nowych zasad określonych w Regulaminie przyznawania stypendium dla uzdolnionych uczniów uczęszczających do szkół na terenie Gminy Krasne. Stypendium może być przyznane uczniom w czterech kategoriach: za wysokie wyniki w nauce, szczególne osiągnięcia naukowe, szczególne osiągnięcia sportowe, szczególne osiągnięcia artystyczne. O stypendium za wyniki w nauce może ubiegać się uczeń, który za rok szkolny uzyskał średnią ocen wynoszącą co najmniej: 5,60 w klasie IV; 5,30 w klasie V-VI; 5,20 w klasie VII-VIII. O stypendium za szczególne osiągnięcia naukowe może ubiegać się uczeń, który w konkursie przedmiotowym lub olimpiadzie przedmiotowej zajął I, II lub III miejsce na szczeblu co najmniej wojewódzkim. O stypendium za szczególne osiągnięcia sportowe może ubiegać się uczeń, który w zawodach sportowych zajął I, II lub III miejsce na szczeblu co najmniej mi-

dzywojewódzkim, strefowym, w konkurencji indywidualnej lub zespołowej. O stypendium za szczególne osiągnięcia artystyczne może ubiegać się uczeń, który w konkursie, turnieju lub olimpiadzie artystycznej zajął I, II lub III miejsce na szczeblu co najmniej wojewódzkim, w konkurencji indywidualnej lub zespołowej.

Maksymalna wysokość stypendium: za wyniki w nauce wynosi 1000 zł; za szczególne osiągnięcia naukowe 3000 zł; za szczególne osiągnięcia sportowe 1500 zł; za szczególne osiągnięcia artystyczne 1500 zł. W bieżącym roku na wypłatę stypendiów gmina zabezpieczyła środki w wysokości 78 100 zł.

W ramach posiadanych środków Wójt Gminy Krasne przyznał 89 uczniom stypendium za wyniki w nauce, w tym stypendia otrzymało: 42 uczniów Szkoły Podstawowej w Krasnem, 21 uczniów Szkoły Podstawowej w Malawie, 16 uczniów Szkoły Podstawowej w Strażowie, 10 uczniów Szkoły Podstawowej w Palikówce. Za szczególne osiągnięcia naukowe zostały przyznane 2 stypendia: w Szkole Podstawowej w Krasnem i w Szkole Podstawowej w Strażowie. Za szczególne osiągnięcia sportowe przy-

znano 5 stypendiów w tym: 4 w Szkole Podstawowej w Krasnem i 1 w Szkole Podstawowej w Palikówce. Znaczące osiągnięcia sportowe i naukowe to zajęcie 1 miejsca w Międzynarodowym Turnieju w Akrobatyce, II miejsce w Mistrzostwach Świata WADF (World Artistic Dance Federation), I miejsce w Międzynarodowych Zawodach Karate Prestige, I miejsce w Wojewódzkim Turnieju Siatkówki Dziewcząt, I miejsce w Konkursie VII Dyktando Niepodległościowe „Po polsku o historii”, III miejsce w Ogólnopolskim Konkursie Przedmiotowym LEON.

Nagrodzonym uczniom i ich rodzicom gratulujemy osiągnięcia wysokich wyników w dziedzinie nauki i sportu, pomimo trudnego okresu zawieszenia zajęć, spowodowanego pandemią COVID-19 i życzymy wielu sukcesów w nowym roku szkolnym.

Ponadto informujemy również, że wyniki egzaminów ósmoklasistów oraz egzaminu gimnazjalnego w roku 2019, w formie tabelarycznej dla poszczególnych szkół zostały opublikowane na stronie OKE w Krakowie, w zakładce: Wyniki egzaminów.

G. Belcyr

Klasa Ia

Klasa Ib

Klasa Ic

Pasowanie na ucznia

W poniedziałek 31 sierpnia odbyła się uroczystość pasowania na uczniów klasy pierwszej. To wydarzenie zawsze wzbudza wiele emocji wśród uczniów, nauczycieli, a także rodziców. W związku z sytuacją epidemiczną ceremonia odbyła się dzień wcześniej. Przybyli na nią zaproszeni nasi nowi uczniowie, ich rodzice oraz dyrekcja i wychowawcy.

Spotkanie rozpoczęło się powitaniem przez dyrektora szkoły, który skierował gorące słowa do pierwszoklasistów. Najważniejszym momentem uroczystości było złożenie przez dzieci uroczystego ślubowania oraz pasowanie, którego dokonał dyrektor Marek Frączek. W ten sposób pierwszoklasiści zostali oficjalnie włączeni do grona uczniów Szkoły Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Krasnem.

Na zakończenie wszystkie dzieci otrzymały pamiątkowe dyplomy i każda klasa ze swoją panią udała się do sali lekcyjnej oraz zwiedziła ciekawe miejsca w szkole. Ponadto każdy uczeń otrzymał pakiet edukacyjny do klasy pierwszej. I tak minął nasz nowy uczniom, którym życzymy sukcesów i radości ze zdobywanej wiedzy, ich pierwszy dzień w szkole.

R. Świerk, fot. krasne.edu.pl

Tenis w Malawie

W lipcu br. na terenie Zespołu Szkół w Malawie został oddany do użytku profesjonalny kort tenisowy. Inwestycja jest odpowiedzią na rosnące zwłaszcza wśród najmłodszych uczniów zainteresowanie tenisem ziemnym.

W poprzednim numerze pisaliśmy szerzej o sukcesie klasy 2a wraz z wychowawczynią, Beatą Głowiak, w ogólnopolskiej akcji pn. „Dzieciaki do rakiety”. Wygrany przez nich sprzęt zasilił szkolne zasoby, a od nowego roku będzie służył wszystkim, którzy będą chcieli sprawdzić się w kolejnej dziedzinie sportu.

Profesjonalny sprzęt plus profesjonalny kort to gwarancja bezpiecznej i przyjemnej aktywności.

M. Maciejowska

ZS Malawa = sukces

Niezmiernie miło przyjęliśmy w Zespole Szkół w Malawie informację o wynikach

egzaminów naszych tegorocznych absolwentów.

CZĘŚĆ EGZAMINU	WYNIK SZKOŁY	ŚREDNI WYNIK W GMINIE	ŚREDNI WYNIK W KRAJU
język polski	59%	58%	59%
matematyka	59%	55%	46%
język angielski	62%	61%	54%

Ten pierwszy tak poważny test zdali świetnie dzięki wytrwałej i systematycznej pracy własnej oraz ogromnemu zaangażowaniu nauczycieli, którzy przez cały rok szkolny realizowali dodatkowe zajęcia przygotowujące do egzaminu i przeprowadzili po kilka testów próbnych. Wspólny wysiłek przyniósł oczekiwane rezultaty.

Ostateczne wyniki z wszystkich części przewyższyły średnie noty na poziomie gminnym, a z matematyki i języka angielskiego znacznie przerosły te ogólnopolskie. Obok prezentujemy dane statystyczne.

Sport

Zmiana we władzach KS „Rzemieślnik” w Strażowie

W dniu 25.05.2020r. na walnym zebraniu członków Klubu Sportowego „Rzemieślnik” w Strażowie został wybrany nowy zarząd klubu w składzie: Dawid Kołodziej – Prezes, Krystian Tadla – V-ce Prezes, Łukasz Cyrnek – sekretarz, Hubert Puziewicz – skarbnik.

Celem nowego zarządu było zgłoszenie drużyny do rozgrywek ligowych oraz utrzymanie infrastruktury sportowej. Obecnie zarejestrowanych jest 32 zawodników klubu. Drużyna seniorów została zgłoszona do rozgrywek klasy B, grupa łańcucka. Po czterech rozegranych kolejkach, zajmują 3 miejsce z dorobkiem 9 pkt. (3 zwycięstwa, 1 porażka).

Zarząd klubu podpisał umowę z Gminą Krasne o dotację na sumę 23 tys. zł, do końca bieżącego roku kalendarzowego. Z tej dotacji m.in. jest utrzymywany cały obiekt sportowy w Strażowie. W związku z uchwałami zebrania wiejskiego z dnia 03.08.2020r. na cele sportowe będzie przeznaczona część funduszu sołeckiego na 2020r. i 2021r. M.in. zostanie zakupiona metalowa trybuna na 208 miejsc.

P. Lecki

Programy ministerialne

W roku szkolnym 2019/2020 UKS-T „Kopernikus” działający przy Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Krasnem uzyskał dwie dotacje z Ministerstwa Sportu i Turystyki.

Jedna z nich zostanie przeznaczona na prowadzenie zajęć sportowych w ramach Programu „Klub 2020” oraz zakup sprzętu sportowego. Druga zaś na zajęcia z gimnastyki korekcyjno – kompensacyjnej dla klas I-III.

Tekst i fot. T. Szetela

Wakacje z GOKiB Krasne

Fot. Pracownicy GOKiB Krasne

**ZAPRASZAMY
MIESZKAŃCÓW
GMINY KRASNE**

LOKALNY FESTIWAL FASCYNACJI

w GOKiB w Krasnem

**ZAPISY
NA WOLNE MIEJSCA
NA ZAJĘCIA I DO ZESPOŁÓW
PROWADZONE PRZEZ
GOKiB KRASNE**

**15 LISTOPADA 2020
GODZ.: 14:00-17:00**

**TEREN GMINNEGO
OŚRODKA KULTURY
I BIBLIOTEKI
W KRASNEM**

W PROGRAMIE FESTIWALU:

- WARSZTATY SZTUKI CYRKOWEJ
- WARSZTATY BEATBOX
- WARSZTATY PLASTYCZNE
- KONKURSY Z NAGRODAMI

**Warsztaty i pokazy poprowadzą lokalni
specjaliści w danej dziedzinie**

**UDZIAŁ W FESTIWALU
JEST BEZPŁATNY**

Czas trwania Festiwalu: 3 godziny

INFORMACJE I ZAPISY:

GOKiB W KRASNEM

TEL: 172300347

**Wydarzenie zorganizowane zostanie
z zachowaniem zaleceń Głównego
Inspektoratu Sanitarnego oraz Ministerstwa
Zdrowia w związku z sytuacją epidemiczną
COVID-19**

**Program
Fundusz Inicjatyw
Obywatelskich
rok 2014-2020**

**PROJEKT DOFINANSOWANY ZE ŚRODKÓW PROGRAMU FUNDUSZ INICJATYW
OBYWATELSKICH NA LATA 2014-2020 NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI -
CENTRUM ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO**

Nabór wniosków na tworzenie nowych mikroprzedsiębiorstw

Na przełomie września i października br. Stowarzyszenie LGD "EUROGALICJA" będzie przyjmować wnioski na podejmowanie działalności gospodarczej. O pomoc może ubiegać się podmiot będący osobą fizyczną, jeżeli jest obywatelem państwa członkowskiego UE, jest pełnoletni i ma miejsce zamieszkania na obszarze objętym LSR (tj. na terenie jednej z gmin: Głogów Młp., Sokołów Młp., Trzebownik, Krasne, Kamień oraz Czarna).

UWAGA:

Podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy nie może podlegać ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy i w pełnym zakresie (wyjątek: podejmowanie działalności gospodarczej, jako produkcja artykułów spożywczych lub produkcja napojów – PKD dział 10 oraz 11) oraz w okresie 2 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o przyznanie pomocy nie wykonywał działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. poz. 646), w szczególności nie był wpisany do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i nie otrzymał dotychczas pomoc na operację w tym zakresie.

Pomoc jest przyznawana jeśli spełnione są następujące warunki:

a) koszty kwalifikowalne operacji nie są

współfinansowane z innych środków publicznych;

b) operacja będzie realizowana nie więcej niż w 2 etapach, realizacja całej operacji nastąpi w terminie do 2 lat od zawarcia umowy (nie później niż do dnia 31.12.2022);

c) operacja, która obejmuje koszty inwestycyjne, zakłada realizację inwestycji na obszarze wiejskim objętym LSR;

d) inwestycje trwale związane z nieruchomością w ramach operacji będą realizowane na nieruchomości będącej własnością lub współwłasnością podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy lub podmiot ten posiada prawo do dysponowania nieruchomością na cele określone we wniosku o przyznanie pomocy co najmniej przez okres realizacji operacji oraz okres podlegania zobowiązaniu do zapewnienia trwałości operacji;

e) operacja jest uzasadniona ekonomicznie i będzie realizowana zgodnie z biznesplanem;

f) minimalna całkowita wartość operacji wynosi nie mniej niż 50 tys. złotych;

g) realizacja operacji nie jest możliwa bez udziału środków publicznych.

WAŻNE:

Operacja zakłada podjęcie we własnym imieniu działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U.

poz. 646), i jej wykonywanie do dnia, w którym upływie 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej, oraz zgłoszenie podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy do ubezpieczenia emerytalnego, rentowego i wypadkowego na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych z tytułu wykonywania tej działalności i podlegania tym ubezpieczeniom do dnia, w którym upływie 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej, lub utworzenie co najmniej 1 miejsca pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne i jest to uzasadnione zakresem realizacji operacji (zatrudnienie - umowa o pracę), a także utrzymanie miejsca pracy przez co najmniej 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej.

Przypominamy przyszłym Beneficjentom, którzy będą zainteresowani składaniem wniosków o przyznanie pomocy w ramach działań PROW 2014-2020, iż pomoc jest przyznawana podmiotowi, któremu został nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, zwany dalej „numerem identyfikacyjnym”. W przypadku braku numeru identyfikacyjnego wniosek o wpis do ewidencji producentów należy złożyć do kierownika biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, właściwy ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę Wnioskodawcy.

Informacje na stronie www.eurogalicja.org.

Książka do przeczytania

Johanna Basford Zaginiony ocean. Koloruj, ozdabiaj, znajdź ukryte skarby

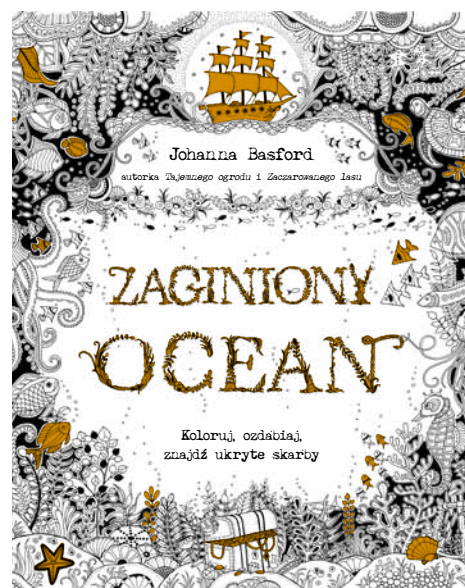
„Zaginiony ocean” to niezwykle, pełne misternych detali ilustracje, które można pokolorować i ozdobić. Znajdują się tu dziwne ośmiornice, magiczne syreny, całe ławice egzotycznych ryb, a także ogrody rafy koralowej i wraki zatopionych statków. Ale czym byłaby podwodna przygoda bez skarbu? Strona po stronie, podczas kolorowania, można poszukiwać poukrytych cennych przedmiotów pochodzących z pirackiej skrzyni.

Johanna Basford, autorka „Zaczarowanego lasu”, jest rysowniczką i entuzjastką tuszu oraz atramentu. Tworzy na papierze

skomplikowane, bogate w szczegóły ilustracje, często inspirowane florą i fauną wsi.

A dla kogo jest taka książka? Mogą ją kolorować zarówno dzieci (dla których tradycyjnie są dedykowane kolorowanki), jak i dorośli. Psycholodzy podkreślają, że kolorowanki dla dorosłych mają bardzo dobry wpływ zarówno na psychikę, jak i na nastrój człowieka. Pomagają łagodzić stres, wyciszają, ułatwiają koncentrację, zwiększają kreatywność i wiarę we własne siły. Istnieje nawet teoria, że kolorowanki mają działanie antydepresyjne.

J. Zygmunt

Okładka:

Wydawnictwo Nasza Księgarnia

Józef Ludera z Palikówki

80 lat temu, w miejscowości Pobitno (obecnie Rzeszów), przyszedł na świat chłopiec, który bardzo kochał śpiewać. Dzieciństwo jego przypadło na lata II wojny światowej. Dodatkowo, był wychowywany tylko przez matkę, ojciec zaginął na początku wojny w Niemczech. Poszukiwania męża i ojca przez Czerwony Krzyż wskazały jako miejsce śmierci Dachau. Chłopiec nie pamięta swojego ojca, nie znał go w ogóle. A o kim mowa? To Pan Józef Ludera z Palikówki.

Ukończył Techniczną Szkołę Wojsk Łądowych w Zamościu, tam też odbył zasadniczą (i wtedy obowiązkową) służbę wojskową, by przez całe swoje zawodowe życie pracować w rzeszowskim WSK, w kontroli jakości. Muzyka towarzyszyła mu od zawsze. Jako chłopiec, mieszkając jeszcze na Pobitnem śpiewał tak, że słychać go było do pobliskiego sklepu. Jako młodzieniec kupował winylowe płyty, które codziennie i wielokrotnie odtwarzał, i do nich uczył się śpiewać. Przyśpiewywał również pannom młodym i weselnym gościom, zgodnie z tradycją śpiewania na wiejskich weselach. Jednocześnie sam nauczył się grać na organach. Ale, jak sam podkreśla „organy nie są dla mnie ważne, tylko śpiew”. Idolami tamtego okresu byli dla niego Halina Kunicka i Piotr Szczepanik. Pan Józef ożenił się z mieszkanką Palikówki i tutaj zamieszkał. Podczas jednego z wesel (w latach 90-tych), jego talent zauważył Mieczysław Świeboda, który prowadził zajęcia muzyczne z młodzieżą. Zaprosił go na próby swojej kapeli, do Łąki. Kapela w Łące to była znana kapela na całą okolicę. Mieczysław Świeboda był kierownikiem tego zespołu, ale zbierał ludzi skąd się tylko dało. I tak zaczęło się wspólne muzykowanie. Od 2001 roku kapela grała pod patronatem GOKiB Krasne. Pierwsza wzmianka na temat koncertu to 1993 rok w kościele parafialnym w Łące z koncertem kolęd. Repertuar kapeli był bardzo szeroki. Grano muzykę ludową, taneczną, religijną, patriotyczną, z okazji obchodów różnych świąt i uroczystości. W salach i na wolnym powietrzu. Kapela brała też udział w konkursach. W tej kapeli

było 5 osób, w tym tylko jeden mieszkaniec Palikówki – Józef Ludera, chociaż przez cały okres jej działalności nazywała się „Kapela Józefa Ludery z Palikówki”. Próby odbywały się w nieogrzewanym pomieszczeniu w Domu Strażaka w Palikówce, na I piętrze. Dogrzewano się farelkami. Grano na swoich, prywatnych instrumentach lub na instrumentach powierzonych z racji członkostwa w innych formacjach. Tym wszystkim ludziom zależało na muzykowaniu, ani liche warunki do prowadzenia prób, ani inne kłopoty i przeciwności nie stały na przeszkodzie. Najważniejsza była muzyka, kłopoty trzeba było rozwiązać, żeby grać i śpiewać. Pasja wynagradzała wiele przeciwności.

Początkowo kierownikiem kapeli był Mieczysław Świeboda z Łąki. Gdy kapela zaczęła działać pod patronatem GOKiB w Krasnem, to kierownikiem zespołu został p. Józef, który na wszystkie występy, a było ich 126, woził kapelę swoją Syreną 104, a potem Tawrią. Był ogromnym pasjonatem kapeli, takim, że nie pytał o koszty. Gdzie był występ, gdzie zostali zaproszeni, tam jechali. Przez kapelę przewinęło się 18 osób. Większa część już dzisiaj nie żyje. Ostatnia aktywność kapeli jest z roku 2008. Artyści robili się coraz starsi, mieli coraz więcej swoich rodzinnych problemów do rozwiązania. Nie było ludzi chętnych do kontynuowania działalności. Minął ten czas na zespół. Do funkcjonowania kapeli trzeba było dokładać, kapela nigdy na siebie nie zarabiała, była odpowiedzią na pasję jej członków i troskę o rozwój kultury ludowej. Sprawy administracyjne były drugoplanowe, najważniejsza była muzyka. Kosztem swojej rodziny, swojego czasu, członkowie zespołu muzykowali. Kapela się rozwiązała, ustąpiła pola powstającej wtedy Gminnej Orkiestrze Dętej.

Osobnym rozdziałem w życiu kapeli była współpraca z Teatrem Przedmieście, prowadzony przez Anetę Adamską. Józef Ludera i Irena Trawka wykonywali muzykę do przedstawień teatralnych. Współpraca zaczęła się od tego, że kapela grała na próbach, podczas gdy w tym samym czasie

Teatr Przedmieście miał siedzibę właśnie w GOKiB w Krasnem. Te wspólne występy były dla p. Józefa bardzo ważne. Irena grała na akordeonie, Józef śpiewał. Razem z Przedmieściem byli we Francji i w Niemczech, dużo występowali po całej Polsce. To było ogromne docenienie kapeli.

Warto jeszcze napomknąć o rodzinnym aspekcie takiej aktywności. Pan Józef pamięta o tym, że na każdej imprezie śpiewał piosenkę „Oj idę ja, idę Marysiu do Ciebie”. Trochę to było jak wyrzut sumienia, że on tutaj bawi ludzi, a w domu żona jest sama z obowiązkami. Po latach syn Marcin stworzył kapelę w Palikówce, grali na gitarach. Teraz podczas pobytu w domu rodzinnym gra na organach. Jest podobnie, jak ojciec samoukiem.

Przez te wszystkie lata p. Józef prowadził notatki, gromadził plakaty i wycinki z gazet, obejmujące koncerty, wyjazdy, czasem nawet wydarzenia towarzyszące i nazwiska osób zaproszonych, w których kapela brała udział. Część tego okresu łączy się z czasem, kiedy Józef Ludera był sołtysem wsi Palikówka i jednocześnie Przewodniczącym Komitetu Budowy Kościoła w Palikówce.

Dzisiaj pozostają piękne wspomnienia tamtej aktywności, radość, że ludziom się podobało, że przychodzili, wspólnie śpiewali, że się lubili przy kapeli bawić, że z występów kapeli byli zadowoleni. Teraz już p. Józef zakończył działalność społeczną. Jest czas dla rodziny.

80 lat temu, w miejscowości Pobitno (obecnie Rzeszów), przyszedł na świat chłopiec, który bardzo kochał śpiewać...

L. Hajduk

Fot. Archiwum domowe Józefa Ludery

Ksiądz Proboszcz dr Adam Dzióba

W dniu 12 września 2020 r. w wieku 54 lat, mając 29 lat kapłaństwa zmarł śp. Ksiądz Kanonik dr Adam Dzióba, proboszcz parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Krasnem.

Dobry Jezu, a nasz Panie, daj Mu wieczne spoczywanie...

Ksiądz Kanonik dr Adam Dzióba, urodził się 28 stycznia 1966 r. w Lipnicy k/Kolbuszowej jako syn Bolesława i Anny Tęcza. Egzamin dojrzałości złożył w 1985 r. po ukończeniu Liceum Ogólnokształcącego w Kolbuszowej. W tym samym roku wstąpił do Wyższego Seminarium Duchownego w Przemyślu. Świecenia kapłańskie przyjął w katedrze przemyskiej z rąk biskupa Ignacego Tokarczuka w dniu 15 czerwca 1991 r.

Po święceniach pełnił następujące posługi:

01.07.1991 – 23.08.1994: wikariusz w parafii pw. św. Rocha w Rzeszowie

24.08.1994 – 23.08.1996: student na KUL

24.08.1996 – 23.08.1997: Diecezjalny Duszpasterz Rodzin i pracownik Kurii Diecezjalnej w Rzeszowie

24.08.1997 – 23.08.2008: Diecezjalny Duszpasterz Rodzin i katecheta w parafii pw. MB Nieustającej Pomocy w Rzeszowie

24.08.2008 – 14.06.2010 – referent Wydziału Rodzinnego

Od 15 czerwca 2010 r. aż do śmierci był proboszczem parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Krasnem.

Ks. Adam Dzióba w 2008 r. uzyskał na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim stopień doktora z teologii pastoralnej. W 2007 r. za ofiarą posługę dla Kościoła i został odznaczony Expositorium Canonicale. Natomiast w roku 2017 otrzymał przywilej noszenia Rokiet i Mantoletu.

Źródło: diecezja.rzeszow.pl

Po śmierci księdza Adam Szymańskiego, parafia Krasne prawie przez dwa miesiące oczekiwała na nowego proboszcza. W dniu 20.06.2010 r. na Mszy Św. o godz. 11:00 miało miejsce uroczyste zaprzysiężenie nowego proboszcza. Na stanowisko to nominację otrzymał ksiądz dr Adam Dzióba, dotychczasowy rezydent naszej parafii. Posługa prowadzenia naszej wspólnoty parafialnej przez księdza Adama Dzióba trwała ponad 10 lat, niestety już się skończyła. Ksiądz Adam Dzióba zmarł 12.09.2020 r.

Chcąc dorównać poprzednikowi, czekało go wiele wyzwań, ale w tej 10-letniej kadencji proboszczowania wywiązywał się z nich wzorowo, tak pod względem duchowym jak i gospodarczym. Mając na względzie wciąż rosnącą liczbę parafian, Proboszcz zwiększył ilość Mszy Św. odprawianych w niedzielę. Nasz Kościół i cmentarz mogą być wizytówką dobrego gospodarza, kontynuował z dużym powodzeniem remont zabytkowego kościoła, a jak prace postępują widać gołym okiem. Parafianie w tym dziele bardzo go wspierali, bo dla starszego pokolenia to część ich życia. Nowy kościół został dodatkowo ocieplony i zyskał nową elewację, a ogrzewanie zostało zmodyfikowane. Ksiądz Proboszcz wspierał swoim słowem, radą i pomocą działalność grup parafialnych istniejących przy parafii. Był koordynatorem i wydawcą naszej parafialnej gazetki „Wniebowzięta”.

Ponieważ wchodziłam w skład redakcji tej gazetki, bardzo ceniłam współpracę z księdzem Adamem. Inspirował mnie do działania, podpowiadał tematy, którymi winnam się zająć. Zadziwiał znajomością historii naszej parafii, a także historią naszego regionu. Był inicjatorem uroczystości i sympozjum poświęconym 600-leciu istnienia Parafii Krasne. Dzięki Niemu mogliśmy poszerzać swoją wiedzę o naszej małej Ojczyźnie. O historii i o wydarzeniach, które miały miejsce na tej ziemi mogłam rozmawiać z Nim bez końca. Ksiądz Proboszcz był patriotą, czego wyrazem były jego piękne homilie głoszone z okazji Świąt Narodowych, takich jak 3 Maja i 11 Listopada. Wybrzmiewały w nich troska o chrześcijańskie wychowanie, o godną pracę, wzajemne zrozumienie i szacunek oraz pamięć dla bohaterów i miłość do Ojczyzny. Jako wychowawca i pedagog, ksiądz Proboszcz był bardzo lubiany przez swoich uczniów i ceniony przez rodziców.

Za to wszystko w imieniu naszej wspólnoty parafialnej i własnym składam serdeczne Bóg zapłać.

ODPOZYWAJ W POKOJU!
B.Wąs

Ciotka Hania

Zapamiętałem ją jak dreptała powoli, przygarbiona bagażem lat, ciężką pracą i z powodu ran poniesionych w czasie wojny. W drodze do kościoła zatrzymywała się co kilkanaście kroków, prostowała się, brała głęboki oddech i szła dalej wsparta na zakopiańskiej laseczce używanej tylko od święta, bo na co dzień miała pokrzywiony kostur, własnoręcznie wystrugany z leszczyny.

Mowa o Annie Książek urodzonej 27 kwietnia 1906 roku w Krasnem, córce Jacentego Książka, pracownika CK Kolei w Rzeszowie i Katarzyny z domu Mazur. Miała brata Franciszka i 3 siostry: Zofię, Cecylię i bliźniaczkę Helenę, która zmarła w wieku 16 lat. Po śmierci Jacentego Książka, głową rodziny został Franciszek, wysoki przystojny mężczyzna, obiekt westchnień wielu Krasnianek. Franciszek ukończył gimnazjum w Rzeszowie i jako ochotnik w 1918 roku wstąpił do legionów, służył w 17 pp. Ziemi Rzeszowskiej. Wybuchła wojna, rodzina Książków gospodarowała na małym kawałku ziemi, tylko Cecylia zarabiała – służyła u Potockich w Łańcucie. Opowiadał mi dziadziu Władysław jak jednej wojennej, zimowej nocy, partyzanci z okolicznych wiosek w celu przerwania łączności Niemcom, pościnali słupy telefoniczne na odcinku od Rzeszowa do Łańcuta. Okoliczni mieszkańcy pozbiali słupy na opał do domów czym kto mógł, furmankami, wózkami, a Franciszek Książek zarzucił sobie słup na plecy i sam zaniósł go do domu.

Niemcy potrzebowali siły roboczej w rolnictwie, w fabrykach, na drogach ponieważ mężczyźni byli w Wehrmachcie, więc kusili obywateli podbitych państw ofertami pracy, a potem przez niemieckie urzędy pracy wysyłali imienne wezwania do stawienia się w punktach zbiorczych. Za odmowę groziły surowe kary aż do kary śmierci. Robotnikami przymusowymi w III Rzeszy byli głównie Francuzi, Belgowie, Holendrzy, jednak Polacy stanowili najliczniejszą grupę liczącą ok. 3,5 miliona osób. Polacy oznakowani literą „P” na prawej piersi musieli stosować się do wielu surowych przepisów i zakazów, nie wolno im było opuszczać miejsca pobytu, posiadać rower, zakazane było przebywanie z ludnością niemiecką, korzystanie z komunikacji zbiorowej. Za kontakty seksualne z Niemcami lub Niemkami, pobicie Niemca lub sabotaż, bez sądu stosowano karę śmierci. Z każdej polskiej wsi i z każdego miasta wywieziono kogoś na roboty. Z Krasnego według mojej wiedzy byli to: Roman Świogoń – robotnik rolny, pracował w Poesing od 1 marca 1943r. do 1 kwietnia 1945r., Bronisław Ulak – robotnik przymusowy pracował w Wiedniu od 1 maja 1940r.

do 1 kwietnia 1945r., pracodawca Georg Wuselthaler, Władysława Tekiela – zatrudniona w fabryce Elin und Schorch Elektrotechnik w Świebodzicach, Kazimierz Tekiela – pracownik rolny, od 1 marca 1943r. do 1 kwietnia 1945r. w Oberdorf, Ludwik Krupa – pracował w Zenkendorf od 1 maja 1940r. do 1 kwietnia 1945r. jako pracownik rolny, Eugeniusz Uchman – pracował w Muenhen od 1 marca 1942r. do 1 kwietnia 1945r. i Anna Książek – ciotka Hania. Na roboty przymusowe do Niemiec wyznaczono Helenę Książek, 14-to letnią dziewczynkę. Ciotka Hania nie mogła pogodzić się z taką sytuacją i dobrowolnie zgłosiła się na wywózkę za małoletnią siostrzenicę. Wywieziono ją 19 kwietnia 1943 roku do miejscowości Ensen, niedaleko Köln. Pracowała w gospodarstwie rolnym na równi z mężczyznami. Ciężkie warunki i złe wyżywienie spowodowały chorobę żołądka. 9 września 1944 roku przewieziono ją do szpitala w Köln-Mulheim. Po kilku dniach wymizerowana i słaba musiała wrócić do pracy. Brytyjczycy często bombardowali Köln, w czasie jednego z bombardowań (Polaków nie wpuszczano do schronów), Anna została żywcem pogrzebana przez zwały gruzu. Cudem przeżyła, przewieziono ją do szpitala w miejscowości Wormb koło Köln. I znów po paru dniach zabandażowana i obolała musiała pracować. Alianci nacierali, wojna dobiegała końca, ale byt robotników przymusowych z emblematem „P” nie uległ poprawie. W czasie kolejnego nalotu, Polaków znowu nie wpuszczono do schronu. Anna poszukiwała schronienia w kuchni, schowała się pod mocnym dębowym stołem, pomogło to na tyle, że nie straciła życia, ale została ciężko ranna w głowę i w nogę. W szpitalu w Köln-Mulheim doczekała wyzwolenia przez armię amerykańską. Leczenie już przez lekarzy amerykańskich trwało do 20 marca 1946 roku. Po wyjściu ze szpitala otrzymała propozycję wyjazdu do USA, odmówiła i wróciła do Polski, do rodziny, z nieogojącą się raną na nodze. Wróciła do siostry i dwóch siostrzenic i do drewnianej chaty pod strzechą. Siostra Cecylia zmarła w czasie wojny, brat Franciszek poznał dziewczynę, szlachciankę z kresów, ożenił się i wyjechał na Śląsk. Anna pojechała do brata, pomóc w wychowaniu dzieci i do Krasnego wróciła po paru latach.

Stuletni dom pod strzechą groził zawaleniem, kobiety postanowiły wybudować dom murowany, i z zapalem wzięły się do pracy, same robiły pustaki i wykopy pod fundamenty. Jedyny dochód jaki miały to pensja Heleny i 2 krowy żywicielki. Ciotka Hania nosiła mleko do klientów w Rzeszowie, pakowała 2 bańki mleka, serek, jajka

i maszerowała pieszo, z ciągle chorą nogą, do Rzeszowa i z powrotem. Po paru latach cztery schorowane kobiety wybudowały wymarzony dom.

Zawsze podziwiałem determinację, uczciwość i pracowitość ciotki Hani, była osobą dumną, nigdy o nic nie prosiła. Raz tylko gdy uwierzyła „władzy ludowej” w 1966 roku napisała list do Cyrankiewicza... „Pan Panie Premierze jako więzień niemieckich łagrów zrozumie moją niedolę...” pisała. Dostała krótką odpowiedź z Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, że się jej nic nie należy. Przyjęła to z pokorą, nigdy się nie skarżyła. Z dzieciństwa pamiętam ciotkę Hanię jak jakąś wróżkę, z pięknymi białymi włosami, ubraną w różnokolorowe sweterki, które z pasją robiła na drutach z kilkucentymetrowych kawałeczków włóczki. Zachowałem w swoich zbiorach taki sweter i kostur z leszczyny, bo pracy rąk ludzkich nie wolno wyrzucać. Z tą nieogojącą się raną na nodze ciotka Hania była dla mnie żywym symbolem wojny, wojny która zostawiła wiele otwartych ran na ciałach i w psychice milionów ludzi.

Anna Książek zmarła cichutko 4 grudnia 1999 roku, jeszcze za życia kazała pochować się w małym grobie siostry bliźniaczki. Na 2 tygodnie przed śmiercią zagoiła się jej noga, zabił ją rana z II Wojny. Dopatrywano się w tym cudu, a ja myślę, że dobre leki zapisał ciotce wnuk Franciszka, obecnie profesor doktor habilitowany nauk medycznych – Dariusz Szurlej, członek zespołu profesora Zbigniewa Religi przy pierwszej w Polsce transplantacji serca w Zabrze.

Słyszałem kiedyś stwierdzenie, że „w Krasnem nie urodził się żaden wielki człowiek”, prawda – pomyślałem. W Krasnem rodzą się małe dzieci, z których wyrastają normalni, zwykli ludzie i ich historie też warto ocalić od zapomnienia.

Ryszard Berłowski